

СПІВПРАЦЯ УКРАЇНИ З МВФ

Вінницький національний технічний університет

Анотація

Проаналізовано співпрацю України з МВФ протягом періоду з 1994 року та необхідність даної співпраці в сучасних умовах.

Ключові слова: Україна, Міжнародний валютний фонд, транш, програми МВФ, міжнародні фінансові інституції

Abstract

The Ukraine's cooperation with the IMF have been analyzed during the period since 1994 and the necessity of this cooperation in modern conditions.

Keywords: Ukraine, International Monetary Fund, tranche, IMF programs, international financial institutions.

Вступ

Міжнародний Валютний Фонд (International Monetary Fund) є міжнародною фінансовою організацією, яка була заснована в 1944 році. До її складу входять 188 країн.

Фонд має статус спеціалізованої установи ООН і його метою є регулювання валютно-кредитних відносин країн-членів та надання їм допомоги при дефіциті платіжного балансу шляхом надання коротко- і середньострокових кредитів в іноземній валюті.

Україна стала членом МВФ відповідно до Закону України «Про вступ України до Міжнародного валютного фонду, Міжнародного банку реконструкції та розвитку, Міжнародної фінансової корпорації, Міжнародної асоціації розвитку та Багатостороннього агентства по гарантіях інвестицій» від 3 червня 1992 року.

Результати дослідження

Україна з 1994 р. активно співпрацює з МВФ, використовуючи його фінансові і технічні ресурси з метою досягнення макроекономічної стабілізації та створення необхідних передумов для проведення економічних реформ. Таке співробітництво здійснювалось в рамках реалізації більше 10 спільних програм: STF (системна трансформаційна позика), «Stand-By» (стабілізаційна позика), Механізм розширеного фінансування (позика на підтримку розвитку), попереджувальний «Stand-By». За цими угодами Україна могла отримати майже 51,5 млрд SDR (Special Drawing Rights - "спеціальні права запозичення", СПЗ, валюта запозичення на основі "корзини" головних валют), проте отримала менше половини - лише 21,9 млрд SDR (понад 31,5 млрд доларів).

Співпраця України з МВФ носила досить сталий характер протягом всього періоду з 1994 року. Певна пауза в цій співпраці була лише в 2012 – 2013 роках. Після двох років «паузи» у відносинах, у лютому 2014 році Уряд України звернувся до МВФ з проханням розпочати переговорний процес щодо підготовки нової кредитної угоди між Фондом та Україною. 30 квітня 2014 році Рада директорів МВФ затвердила нову спільну програму «стенд-бай» на наступні 2 роки у сумі 17,1 млрд. дол. США, з яких у 2014 р. отримано два транші – у травні у розмірі 3,2 млрд. дол. США та у вересні у розмірі 1,4 млрд. дол. США. У січні 2015 року було досягнуто домовленості про розширення фінансової підтримки України шляхом заміни існуючої програми МВФ stand-by на довготермінову програму Extended Fund Facility (EFF).

Останнім часом (до пандемії коронавірусу) в експертному середовищі та політикумі висувалися думки та проводилися дискусії щодо можливості України відмовитися від співпраці з МВФ. Так, як це накладає на країну певні зобов'язання. Але на даний час нам без співпраці з МВФ, на

жаль, не обійтись. Після внесення 13 квітня поточного року змін до Державного бюджету України на 2020 рік дефіцит державного бюджету складає 298,4 млрд грн., який планується практично повністю покрити за рахунок запозичень. Крім того, на 2020 рік припадає один з піків виплат по зовнішнім зобов'язанням. Протягом року Україна повинна погасити близько 17 млрд дол. зовнішнього боргу (сума боргу та відсотки).

Тому державна влада прикладає всі зусилля для поглиблення і розширення співпраці з міжнародним валютним фондом. Для країн з переходними економіками, такими як Україна, співпраця з МВФ являється свого року «індикатором» та «маяком» для інших інвесторів, що с цією країною можливо «мати справу», в цю економіку можна вкладати кошти. На думку деяких експертів, на кожен долар кредиту МВФ можна залучити до 3 доларів інвестицій від інших інвесторів. Продовження співпраці з МВФ може розблокувати для України доступ до кредитів інших фінансових інституцій: Світового банку та Європейського банку реконструкції та розвитку. Не слід також забувати, що кредити МВФ «найдешевші» в світі (близько 3% річних, в той час, як на інших ринках запозичень – близько 10%).

Для поновлення та поглиблення співпраці з МВФ України довелося виконати ряд вимог Фонду. В першу чергу, це запуск ринку землі, який має в суспільстві далеко не однозначну оцінку. Верховна Рада України прийняла Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо обігу земель сільськогосподарського призначення». Також, в першому читанні прийнято урядовий законопроект щодо регулювання банківської діяльності, який передбачає неповернення банків еквівалентам. Це повинно посприяти укладанню нової угоди з Міжнародним валютним фондом. На думку Національного банку України ми можемо отримати перший транш кредиту в розмірі 2 млрд дол. від МВФ вже в II кварталі поточного року. До кінця поточного року можливе отримання 8 млрд. дол. кредитних ресурсів. Без цієї фінансової допомоги Україні буде вкрай важко виконувати свої фінансові зобов'язання.

Подальша потреба в співпраці з Міжнародним валютним фондом буде залежати від економічного становища нашої країни. Звісно краще не брати боргів, але бувають моменти коли, на жаль, без цього не обійтись.

Висновок

МВФ є найпотужнішою фінансовою інституцією в світі. Україна має довгу історію співпраці з цією організацією. На даний час співпраця з МВФ має для нашої країни одне з визначних значень щодо підтримання макрофінансової стабільності в середині країни та виконанні своїх зовнішніх фінансових зобов'язань.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. «Закон України Про вступ України до Міжнародного валютного фонду ...» [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2402-12>.
2. «Співробітництво України з міжнародними фінансовими інституціями» [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://bit.ly/3aNwNR6>.
3. «Закон України Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо обігу земель сільськогосподарського призначення» [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/J100604A.html.

Роботко Денис Олександрович – студент групи 2ПІ-176, факультет технології та комп'ютерної інженерії, Вінницький національний технічний університет, м. Вінниця. denys133@gmail.com

Denys Robotko. – Department Information Technologies and Computer Engineering, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia. denys133@gmail.com